

ahwv
acod
spoor

2011

Van de actieve loopbaan naar pensionering

ACOD plus punt uit

Van de actieve loopbaan naar de pensionering

Een korte samenvatting van het stelsel van de NMBS-pensioenen

Er zijn 3 soorten pensioenen

1. het rustpensioen
2. het overlevingspensioen
3. het wezenpensioen

1. Het rustpensioen

Wie kan aanspraak maken op een 'statutair' rustpensioen?

1. het personeelslid moet geregulariseerd zijn in zijn graad, m.a.w. een stageperiode op bevredigende wijze volbracht hebben
2. het personeelslid moet ten minste 5 jaar aanneembare diensten tellen

Ontslag, afzetting, afdanking of overstap naar een andere instelling van openbaar nut heeft in principe het verlies van het recht op een NMBS-pensioen tot gevolg

In die gevallen stort de NMBS de bijdragen betreffende de pensioenen aan de instelling belast met de uitbetaling van het pensioen

Wanneer kan men in pensioen gaan?

1. op 65 jarige leeftijd gaat iedereen op pensioen (pensioen wegens leeftijdsgrens)
2. op 60 jarige leeftijd indien 20 jaar werkelijke diensten (pensioen op aanvraag)
3. op 55 jarige leeftijd indien 30 jaar werkelijke rijdiensten (pensioen op aanvraag)
4. een leeftijd tussen 55 en 60 jaar naar rata van de som van de werkelijke rijdiensten en sedentaire diensten die in totaal 30 jaar bedragen (pensioen op aanvraag) > *per semester rijdende dienst wordt de leeftijd van 60 jaar telkens met één maand vervroegd*

Bericht 47HR 2004

Diensten gepresteerd als aspirant-treinbestuurder, elektricien aspirant bestuurder, leerling bestuurder rangeringen, leerling bestuurder, leerling wachter worden slechts voor de helft van hun duur als rijdiensten meegeteld

Ambtshalve pensionering

De NMBS Holding kan elk personeelslid dat aan de leeftijdsvoorwaarden voldoet ambtshalve pensioneren. Een personeelslid dat gebruik maakt van een bij het reglement voorziene vertrekmaatregel moet minstens 30 jaar dienst tellen

(Statuut van het Personeel, art 7, hfdst. 16 – Pensioenen)

Pensionering wegens medische redenen

Een personeelslid dat om medische redenen of omwille van invaliditeit zijn betrekking vroegtijdig moet neerleggen heeft recht op een pensioen. Voorwaarde is dat hij 5 jaar werkelijke diensten telt.

1. Wanneer het personeelslid ongeschikt wordt verklaard voor alle functies wordt het pensioen beschouwd als "definitief"
2. In de andere gevallen is het pensioen "tijdelijk" voor ten hoogste 2 jaar, waarna het "definitief" wordt

Uitgesteld pensioen

Onder bepaalde voorwaarden kan een bediende die de NMBS-groep voortijdig heeft verlaten aanspraak maken op een uitgesteld pensioen vanaf de leeftijd van 60 jaar:

1. hij moet "vrijwillig" zijn betrekking hebben neergelegd voor de leeftijd van 60 jaar
2. hij moet 5 jaar werkelijke diensten tellen indien hij zijn betrekking heeft neergelegd na 31 december 1976 (15 jaar voor deze datum)

De berekeningselementen van het rustpensioen

Voor de berekening van een pensioen zijn er 3 elementen nodig: een wedde, een periode die in aanmerking komt voor de berekening van het pensioen en een deler

De basisformule

$$T \times S/Q$$

T	laatste globale wedde = de weddenschaal die personeelslid geniet op de dag van pensionering
S	De werkelijke gepresteerde diensten + aanneembare periodes van afwezigheid of niet-benutting* uitgedrukt in maanden (met 2 decimalen – vb 286 maanden en 44 dagen = 286,44)
Q	<p><i>Quotiteiten of deler.</i> Alle werkelijke gepresteerde diensten + aanneembare periodes van afwezigheid of niet-benutting worden vermenigvuldigd met een quotiteit:</p> <p>1/48 voor de werkelijke rijdiensten</p> <p>1/55 voor de sedentaire diensten</p> <p>1/60 voor de andere periodes*</p> <p>(* ook diensten bewezen bij andere openbare besturen en openbare instellingen = 1/60)</p>

Voorbeeld: $T \times (30/48 + 5/55 + 1/60)$

Onvolledige prestaties en onderbreking van de loopbaan

Diensten met onvolledige prestaties en onderbreking van de loopbaan worden in aanmerking genomen voor de berekening van het pensioen door in de desbetreffende reglementering vastgelegde formules

Voorbeeld: bericht 31PS/2002 :

onder de voorwaarden bepaald bij bericht 22PS van 2002 worden de perioden van onderbreking van de beroepsloopbaan (volledige of gedeeltelijke loopbaanonderbreking, palliatief verlof, ouderschapsverlof en zorg voor een zwaar ziek gezin of familielid) in aanmerking genomen voor de opening van het recht (zoals effectieve sedentaire diensten) en voor de berekening (ten belope van de quotiteit van 1/60ste) volgens de hierna vermelde voorwaarden:

- de eerste 12 maanden zijn zonder geldelijke tegenprestatie aanneembaar
- de volgende maanden zijn slechts aanneembaar als de bediende een vrijwillige persoonlijke bijdrage stort

Leeftijdtoeslag

Wanneer een personeelslid zijn actieve loopbaan verder zet na de leeftijd van 60 jaar krijgt hij een leeftijdtoeslag. Hij krijgt deze toeslag voor iedere gepresteerde maand (na 1 januari 2001)

De toeslag bedraagt:

- ❖ 0,125% van het nominale bedrag van het rustpensioen voor elke maand volledige prestaties tussen de leeftijd van 60 en 62 jaar
- ❖ 0,167% van het nominale bedrag van het rustpensioen voor elke maand volledige prestaties tussen de leeftijd van 62 tot het einde van de loopbaan

Onvolledige prestaties worden in aanmerking genomen voor de werkelijk gepresteerde dienst

(* Aanneembare diensten en gelijkgestelde periodes zie bijlage 1)

Maximum pensioenbedrag

Het bedrag van het rustpensioen wordt beperkt tot 75% van de laatste globale wedde waarop het pensioen berekend wordt.

Uitzondering: *tijdsbonificaties uit oorlogsjaren en de leeftijdtoeslag kunnen het maximumbedrag van het pensioen doen oplopen tot ten hoogste 90% van de laatste globale wedde*

Het rustpensioen of een cumulatie van pensioenen mag een bepaald maximumbedrag niet overschrijden. Voor 2009 bedraagt dit absolute jaarlijkse bedrag 46 882,74€ (basis 100) te vermenigvuldigen met de indexcoëfficiënt.

Schorsing van het pensioen

In bepaalde gevallen (vb. opsluiting in een gevangenis) kan de uitbetaling van het rustpensioen geschorst worden.

2. Het overlevingspensioen

Er zijn 3 soorten overlevingspensioenen

1. het pensioen aan de langstlevende echtgenoot
2. het pensioen aan de uit echt gescheiden echtgenoot
3. het wezenpensioen

Wie heeft recht op een overlevingspensioen?

De langstlevende echtgenoot en/of de gescheiden echtgenoot en/of wees:

- ❖ van een personeelslid overleden tijdens de loopbaan
- ❖ van de gerechtigde van een rustpensioen
- ❖ de personeelsleden die recht hebben op een uitgesteld pensioen (zie rubriek uitgesteld pensioen)

Indien blijkt dat er meerdere rechthebbenden zijn wordt het overlevingspensioen verdeeld onder de verschillende begunstigden.

Er moet een band zijn tussen de overleden spoorwegbediende en de persoon die overblijft. Een huwelijk moet gesloten zijn. Dit mag zowel voor of na de oppensioenstelling plaatsvinden.

Een relatie vastgelegd via een samenlevingscontract in geval van samenwonen opent geen recht op een overlevingspensioen.

Het pensioen voor de langstlevende echtgenoot

De langstlevende echtgenoot moet aan volgende voorwaarden voldoen:

- ❖ Ten minste één jaar huwelijk tellen, behalve indien er een kind uit het huwelijk is geboren, een kind ten laste is van één van de echtgenoten, een kind postuum wordt geboren binnen driehonderd dagen na het overlijden, het overlijden het gevolg is van een na de datum van het huwelijk voorgekomen ongeval of beroepsziekte.

Indien geen enkele van bovenvernoemde vrijstellingsvoorwaarden vervuld is, heeft de langstlevende echtgenoot waarvan het huwelijk niet ten minste één jaar geduurd heeft, recht op een tijdelijk pensioen gedurende één jaar vanaf de eerste dag van de maand volgend op het overlijden

- ❖ niet veroordeeld zijn om de echtgenoot naar het leven te hebben gestaan

Scheiding van tafel en bed laat de rechten op pensioen van de langstlevende echtgenoot onaangetaast

Zolang dat de langstlevende echtgenoot de 45-jarige leeftijd niet bereikt heeft (zonder een kind ten laste of zonder het bewijs te leveren van een blijvende ongeschiktheid van ten minste 66%), kan het pensioenbedrag op de gewone manier berekend, niet meer bedragen dan het bedrag van het gewaarborgde minimum. Deze beperking is niet toepasselijk op de begunstigde van een tijdelijk pensioen.

De betaling van een overlevingspensioen van een begunstigde die een nieuw huwelijk aangaat wordt opgeschort.

Sinds 1 juli 1982 is de cumulatie van twee overlevingspensioenen voortvloeiend uit opeenvolgende huwelijken niet meer toegelaten is. Enkel het hoogste pensioen wordt toegekend of behouden.

Berekening van het pensioen voor de langstlevende echtgenoot

Het maximum overlevingspensioen mag niet hoger zijn dan 50% van de maximumwedge van de weddenschaal die verbonden is aan de laatste graad van het overleden personeelslid.

(Voor het gewaarborgd minimum overlevingspensioen zie rubriek "gewaarborgd minimum")

Het pensioen van de uit de echt gescheiden echtgenoot

De uit de echt gescheiden echtgenoot kan aanspraak maken op een deel van het overlevingspensioen indien:

- ❖ niet hertrouwd voor het overlijden van de ex-echtgenoot
- ❖ niet veroordeeld zijn om de ex-echtgenoot naar het leven te hebben gestaan

Er is een uit de echt gescheiden echtgenoot en een langstlevende echtgenoot

- *de uit de echt gescheiden echtgenoot verliest het recht op overlevingspensioen wanneer geen aanvraag door hem/haar gebeurt binnen het jaar na het overlijden*
- *het gedeelte overlevingspensioen van de uit de echtgescheiden echtgenoot wordt berekend op de effectieve jaren huwelijksduur (overschrijving van de echtscheiding in de burgerlijke stand)*
- *het overlevingspensioen van de langstlevende echtgenoot is gelijk aan het verschil tussen het totale pensioen en het gedeelte van de uit de echt gescheiden echtgenoot. Het mag echter niet lager zijn dan 50% van het totale pensioen*

Het wezenpensioen

De "hele wees" – de wees van vader en/of moeder wanneer zij geen recht hebben op een pensioen – heeft recht op een wezenpensioen wanneer de vader of moeder overlijdt:

- ❖ tot de leeftijd van 18 jaar – of zo lang hij recht op een uitkering van de kinderbijslag heeft
- ❖ niet veroordeeld werd de gerechtigde op een overlevingspensioen naar het leven te hebben gestaan

Hij/zij moet het kind zijn:

- ❖ van een personeelslid overleden tijdens de loopbaan
- ❖ van de gerechtigde van een rustpensioen
- ❖ de personeelsleden die recht hebben op een uitgesteld pensioen (zie rubriek uitgesteld pensioen)

Het geadopteerde of aangenomen kind heeft dezelfde rechten op een overlevingspensioen

Berekening van het wezenpensioen

Het pensioen van een wees wordt vastgesteld op 6/10 van het totale overlevingspensioen berekend voor de langstlevende echtgenoot. Dat van 2 wezen bedraagt 8/10 van hetzelfde pensioen (4/10 elk) en dat van 3 wezen en meer is gelijk aan het gehele pensioen verdeeld door het aantal wezen.

In sommige gevallen moet het overlevingspensioen worden verdeeld vb. bij wezen uit verschillende huwelijken, uit de echt gescheiden echtgenoot en langstlevende echtgenoot...

Het minimumpensioen

Wanneer het pensioen lager is dan het gewaarborgde minimumbedrag kan een 'aanvulling gewaarborgd minimum' worden toegevoegd.

1. De reden van pensionering

- ❖ wegens leeftijd of dienstanciënniteit
voor de personeelsleden die gepensioneerd zijn onder deze voorwaarden en die de leeftijd van 60 jaar hebben bereikt, wordt het gewaarborgde minimumbedrag forfaitair vastgesteld naargelang de gezinssituatie.
- ❖ omwille van lichamelijke ongeschiktheid
voor een alleenstaande gepensioneerde : 50% van de gemiddelde globale wedde van de laatste 5 jaar van de loopbaan

voor een gehuwde gepensioneerde : 62,5% van de gemiddelde wedde van de laatste 5 jaar van de loopbaan. De inkomsten van de partner worden in mindering gebracht (beroepsactiviteit, vervangingsinkomen...) van het supplement gewaarborgd minimum.

voor niet-voltijdse diensten, worden voormelde bedragen proportioneel aangepast.

2. Gewaarborgd minimum overlevingspensioen

Het gewaarborgde minimum voor een overlevingspensioen wordt alleen toegekend aan de langstlevende echtgenoot van wie de overleden echtgenoot een hoofdfunctie uitoefende.

De uit de echt gescheiden echtgenoot of de wezen hebben nooit recht op het gewaarborgd minimumpensioen.

Supplement in geval van zware handicap

Een supplement kan worden toegekend aan de personeelsleden die wegens een lichamelijke ongeschiktheid ten gevolge van een zware handicap die ze hebben opgelopen tijdens hun loopbaan definitief werden gepensioneerd.

Het supplement wordt enkel toegekend wanneer er een verlies is van de graad van zelfredzaamheid van ten minste 12 punten (MB 30 juli 1987).

Het is de geneeskundige dienst van de NMBS Holding die bepaalt of de voorwaarden vervuld zijn

Het vakantiegeld

Onder bepaalde voorwaarden kunnen de rechthebbenden op een rustpensioen, een overlevingspensioen of een wezenpensioen recht hebben op de toekenning van vakantiegeld.

Cumulatie van pensioenen

De reglementering en de wet omschrijven de voorwaarden voor

1. cumulatie van één of meerdere rustpensioenen
2. cumulatie van een pensioen met een beroepinkomen
3. cumulatie van een rustpensioen met een vervangingsinkomen
4. cumulatie van een overlevingspensioen met een vervangingsinkomen

Bijlage 1***Wat verstaat men onder aanneembare diensten?***

- de aan de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen verstrekte en door deze bezoldigde diensten vóór 1 januari 2005
  - de diensten verstrekt aan de NMBS Holding met of zonder ter beschikkingstelling van Infrabel of van de NMBS en bezoldigd door deze.
-
- de werkelijk gepresteerde diensten als statutair personeelslid (voorlopig – in stage – op proef – definitief) ;
  - de bewezen diensten als tijdelijk personeelslid
  - de bezoldigde diensten als dagloner en stagiair RVA
  - de verloven met behoud van bezoldiging ;
  - de duur van de vergoede afwezigheden voor arbeidsongeschiktheid ;
  - de perioden van detachering door de NMBS bij de diensten van de Staat of bij erkende syndicale organisaties (permanente afgevaardigde) ;
  - de bezoldigde militaire diensten.
  - de diensten bewezen bij een bestuur of een openbare instelling
  - de duur van de studies vereist voor de toegang tot bepaalde functies
  - de duur van:
    - het borstvoedingsverlof en het ouderschapsverlof
    - de onderbreking van de beroepsloopbaan
    - de niet-benutting voortvloeiend uit prestaties met onvolledige opdracht
    - het verlof zonder bezoldiging om dwingende redenen
    - het beschikbaarheidsverlof
    - het verlof ter voorbereiding van de opruststelling
    - het politiek verlof
    - het brugpensioen

- de duur van bepaalde internationale opdrachten
- de duur, enkel of dubbel geteld, van bepaalde koloniale diensten en de diensten bewezen als lid van het beroepspersoneel van de kaders van Afrika
- de militaire diensten volbracht in vreedstijd en de door de gewetensbezwaarde volbrachte diensten
- ter herinnering: de militaire oorlogsdiensten en de daarmee gelijkgestelde diensten, en de verschillende nationale herkenningstatuten die voortvloeien uit de oorlog.

De meerderheid van deze perioden kunnen voor het dubbele of het driedubbele van hun duurtijd geteld worden.

Deze brochure werd samengesteld op basis van de informatie die aanwezig is op de website van de NMBS-Holding.

Voor de volledige informatie kunt u terecht op:

Intranet-Holding > Human Resources > Pensioenen

Extraweb-Holding > Human Resources > Pensioenen

acod-spoor

Fontainasplein 9-11

1000 Brussel

☎ 02 508 59 18 📠 02 508 58 18

www.acod-spoor.be